

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Dr. Ramasetter
szter 2. II. 8.

Uj-Kelet-szvár, St. Esron
Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
Hivatal — 977
Sz. Sz. — 533

Reklámok kizárólag a
Szerkesztőséghez cím-
ezve. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 35.—
Egy szám — — 1.30

25 november 6 Péntek

Uj-Kelet-szvár * VIII. évfolyam * 254 szám

5686. Marchevan 19

Miért nem megy a magyarországi zsidóság a Népszövetség elé

A magyarországi közvéleményt élénken foglalkoztatja most az a beadvány, amelyet egy angolországi zsidó szervezet nyújtott be a népszövetséghez a magyarországi numerusz klauzusz ügyében. Mint emlékeztetés, körülbelül egy évvel ezelőtt Budapestben járt Lucian Wolff, a Joint Foreign Committee és a Board of Deputies megbízottja és hosszabb tárgyalásokat folytatott a magyar kormányval a numerusz klauzusz megszüntetése érdekében. E tárgyalások során Lucian Wolff arra a meggyőződésre jutott, hogy a magyar belpolitikai viszonyok még évek múlva sem fogják lehetővé tenni, hogy a numerusz klauzusz törvényt belülről jövő akcióval helyezze hatályon kívül. Ezért az angol zsidószervezetek központja, a Conjoint Committee elhatározta, hogy beadványt fog intézni a Népszövetséghez és ezen az uton igyekszik kifizároznia a központi törvény hatályon kívül helyezését. A Népszövetség titkársága elfogadta és tárgyalásra alkalmasnak találta a beadványt és azt a népszövetségi tanács decemberi ülésének napirendjére tüzte ki.

Eddig az ügy rendben volna és azt hiszik, hogy mindenki, aki valamennyire ismeri a háboru utáni politikai élet belső mechanizmusát, természetesen fogja találni, hogy a magyarországi numerusz klauzusz ügye erre a vágányra terelődött. Az európai népek tudatában hovatovább egyszerű logikai igazsággá kezd válni az, hogy minden ilyen vitás kérdés eldöntése végül a Népszövetség ítélszéke elé tartozik. És joggal lehetett volna feltételezni Magyarországról, amely állam tudvalevőleg — nagyon helyesen — a leggyakrabban veszi igénybe a Népszövetség intervencióját az utódállamokban elszórt magyar kisebbségek érdekében, hogy az angol zsidóságnak ezt a beadványát nemcsak jogos, de szükség-szerű lépésnek fogja tekinteni.

Sajnos, ennek éppen az ellenkezője történik. A magyar politikai körökben a legnagyobb megdöbbenést és felháborodást váltotta ki a népszövetségi intervenció és ami még szomorubb, a magyarországi zsidóság, bizonyára oportunitási okokból, szintén megtagadta a közönséget az angol zsidóság beadványával. A budapesti „Az Est” e kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytatott a magyar főváros zsidó hitközségeinek vezetőivel, akik egyhangulag kijelentették, hogy eddig még minden alkalommal visszautasították azokat a külföldi kezdeményezéseket, amelyek ebben a kérdésben a Népszövetséghez akartak fordulni. Ők a zsidóságot Magyarországon nem tekintik nemzetiségnek és a numerusz klauzusz kérdését Magyarország belső ügyének nézik. A budapesti „Nemzeti Ujság” pedig azt írja, hogy a Népszövetség a petíciót csak akkor vehetné figyelembe, ha az illető kisebbség részéről, annak hivatott képviselője, vagy szerve útján nyújtott volna be. Jelen esetben ez nem áll. A magyar álláspont e lap szerint az, hogy a petíciót még tárgyalni sem lehet, épp úgy, miként a Népszövetség félreértette a tót, albán és horvát emigránsok petícióját is. A numerusz klauzusz-törvény — folytatja a „Nemzeti Ujság” — nem irányul egy vallás, vagy felekezet ellen, nem zsidókérdés, hanem csupán szociálpolitikai kényszerintézkedés.

A genfi hír hatására misem jellemzőbb, mint a „Pesti Napló” ama értesülése, hogy az angol petíciók miatt a magyar liberális képviselők egyelőre lemondanak arról a szándé-

kukról, hogy a numerusz klauzusz megszüntetését indítványozzák a parlamentben. Tudvalevő ugyanis, hogy a magyar nemzetgyűlés demokratikus blokkja éppen most készülődött egy erélyes parlamenti kampányra a numerusz klauzusz hatályon kívül helyezése érdekében.

Ezek a budapesti hírek nemcsak arrandéve rendkívül jellemzők, hogy milyen politikai atmoszféra uralkodik még mindig Magyarországon, de elsősorban arra, milyen helytelenül ítéli meg a magyar zsidóság a maga helyzetét és milyen betegesen téves képzetek vannak még a magyar demokráciának is az igazi liberálistusáról és a Népszövetség hivatásáról. Fájdalmas jelenség, hogy a magyarországi zsidóság hét éves keserű tapasztalatok után is olyan illúziókat és delíbiákat kerget, amelyekről már nem egyszer bebizonyosodott, hogy romlásra vezetnek. A magyarországi zsidóság azt hiszi, hogy kétségbe fogják vonni hazafiasságát, ha azonosítja magát az angol zsidóság akcióival. Nos, ami ezt a hazafiságot illeti, azok a körök, amelyek elítélik a népszövetségi intervenciót, ébredők amugysem hisznek a zsidóság hazafiságában, azok pedig, akik tisztában vannak a Népszövetség feladatával, nem fogják hazafiatlan cselekedetnek minősíteni, ha az állampolgárok egy csoportja, amely immár öt éve hasztalan küzd elkobzott

jogainak visszaszerzéséért, végre elmegy igazságot keresni ama fórum elé, amely döntőbírónak van rendelve az összes államok fölé.

Csodálatos, hogy ugyanaz a Magyarország, mely néhány nappal ezelőtt még ki akart lépni a Népszövetségből, mert úgy találta, hogy az utódállambeli magyar kisebbségek panaszai nem találtak ott elég nyomatékos visszhangra, tehát sérelmezte, hogy a Népszövetség nem avatkozott be elég erélyesen az utódállamok kisebbségi politikájába, most, amikor egy magyarországi kisebbség sérelméről van szó, egyenesen megtagadta a Népszövetség ama jogát, hogy foglalkozzék ezzel a sérelemmel. Mert hiszen merő rabulisztika az, amit a pesti hitközség vezetői mondanak, hogy a magyarországi zsidóság nem tekinti magát nemzetiségnek. Akárminek tekinti magát, a numerusz klauzusz intézménye mégis csak a zsidóság ellen irányul, ha nem mint nemzeti, úgy mint vallási kisebbség ellen. Minden épeszü ember előtt nyilvánvaló ugyanis, hogy a többség ellen ilyen intézkedéseket nem szoktak életbe léptetni. A legmegalkuvóbb struccpolitika ez, amely előbb-utóbb keményen megbosszulja magát. Remélnünk kell, hogy a Népszövetség nem engedi magát megtéveszteni a hivatalos magyar zsidóság vezetőinek meghunyászkodó magatartása által és a magyarországi zsidó lakosság igazi óhajának és az emberiség parancsának megfelelően minden erejével oda fog hatni, hogy korunknak ez a szűgyene, a magyarországi numerusz klauzusz, megszűnjön végre.

Caillaux bejelentette, hogy három hónap múlva miniszterelnök lesz

(Páris, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Caillaux, a napokban lemondott francia pénzügyminiszter, bukása előtt két nappal Chateau de Loire-ban több ezerre menő tömeg előtt beszédet mondott. Beszédében újra hihetetlen erjű optimizmusa nyilatkozott meg.

— Nem törődöm — mondotta — vérző homlokkal többé. A mi érdeinkben ismerek

vén tölgyfákat, melyeket már sokszor sujtott a villám anélkül, hogy el is pusztította volna őket. Én is ezekhez hasonlóan állva maradok és kitartok elveim mellett a pénzügyek és a köztársaság védelmében. Biztosítom önöket — fejezte be beszédét. — hogy három hónap múlva Franciaország miniszterelnöke leszek.

A beszédet a tömeg nagy tetszéssel fogadta.

Duca több tiszteletet követel a kormánynak

Sürgetik a szesz-törvényjavaslat parlament elé terjesztését

(Bucuresi-Bukarest, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Jorgu Toma elnökölt. A miniszterek közül csak Saveanu volt jelen. Több lényegtelen felszólalás után Dan Sever nemzeti párti képviselő kéri a pénzügyminisztert, hogy mielőbb hozza a parlament elé a vámtarifákra vonatkozó törvényjavaslatot, a jelenlegi provizorikus állapot zavart okoz a gazdasági életben.

Jacobescu parasztpárti erélyes intézkedéseket kér azon prefektusok ellen, akik terrort és visszaéléseket követtek el a mezőgazdasági választások alkalmával. Ezután áttérnek a napirendre és megválaszák azt a 40 tagú bizottságot, amely hétfőn átnyújtja a királynak a feliratot.

A szenátus ülésén Toni Iiescu elnökölt, Duca, Anghelescu, Ciprianu, Bratianu Vintila miniszterek vannak jelen a kormány tagjai közül.

Bianu hosszabb beszédet mond abeszarábiai és bukovinai alkoholpusztításokról és kéri a pénzügyminisztert, hogy terjessze mielőbb a Ház elé a szesz-törvénytervezetet.

Bratianu Vintila válaszában beismeri a helyzet súlyosságát és ő is ezen a véleményen van, hogy mielőbb cselekedni kell ezen a téren. Ha tőle függne teljesen szesztilalmat vezetne be, ez azonban keresztlívihetetlen.

Purcareanu a felirati javaslat előadója a napi-

rend során válaszol az elhangzott beszédekre. Polemizál a néppárttal, mely nem akarja elismerni. Elismeri, hogy a néppárt szerényebben viselkedik a többi ellenzéki pártoknál.

Duca a kormány nevében válaszol az elhangzottakra és kijelenti, hogy nem óhajt polemizálni a távollévő ellenzéki pártokkal. A mai rezsimet respektálni kell. Sajnálja, hogy az ellenzéki pártok nincsenek kellően meg szervezve s így nincs egységes ellenzék. Az országban erős kormányra van szüksége, de ugyanakkor erős és egységes ellenzékre is.

Duca beszédének további folyamán kijelentette, hogy Románia el van határozva arra, hogy respektálni fogja a kisebbségek jogait. Nem azért, mert erre a békeszerződés kötelezi, hanem azért, mert a román nép a multból tudja, hogy mennyire veszedelmes a nemzeteket elnyomó politika. A kisebbségeknek azonban tudniuk kell, hogy nemcsak jogaik, hanem kötelességeik is vannak és nem a genfi ut a legrövidebb.

— November 11-én tárgyalja a Kuria a Beniczky-ügyet Budapestről jelentik: A Kuria november tizenegyedikén tárgyalja Beniczky Ödön felelősségi perét. Beniczkyt a tárgyaláson dr. Gál Jenő védi.

sbak
az
ncia
aldz
Timisoara
öttei
mei
cs- és
zei
na-
üz-
atok.

ényes kert
egállótól 10 perc,
= É-deklódnai a
r. Baron L. Pop 10.

NTEX
ENGLISH FINTEX

K

ti,

A Népszövetség mandátumbizottsága kedvezően fogadta a cionista szervezet jelentését

A Népszövetség interveniálai fog Angliánál a mandátum előírásainak betartása érdekében

(Genf, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) Megírta már az Új Kelet, hogy a Népszövetség mandátumbizottsága, amely éppen most fejezte be hetedik szesszióját azt a határozatot hozta, hogy ezentúl rendszeresen, évente három ülészakot fog tartani, amelyeken az eléje terjesztett jelentéseket megvizsgálja és a rájuk vonatkozó javaslataival együtt a Népszövetség ülése elé fogja terjeszteni. Hogy a Palesztinamandátummal kapcsolatban milyen javaslatokat fog ajánlani, az ezideig, természetesen még nem került nyilvánosságra, de abból a diskuszióból, amelyet a mandátumbizottság a Palesztinakérdések ügyében folytatott egyet-mást már eddig is következtetni lehet.

A megbeszélések folyamán, általánosságban az a nézet nyert kifejezést, hogy a mandátumkötelezettségeket pontosan végre kell hajtani.

A mandátum-bizottság több tagja, — a nyilvánosságra került hivatalos értesülések szerint, — erős kritikát gyakorolt az angol kormány palesztinai iskolapolitikája felett, valamint abban a kérdésben, hogy a zsidóság letelepedése eddig megműveletlen, valamint az állami tulajdont képező területein, még mindig akadályokba ütközik. A cionista világszervezetnek a mandátum 6. pontjára vonatkozó követelése, t. i. hogy az állami birtokokat szolgáltsák át zsidó települési célokra, — általánosságban kedvező fogadtatásban részesült. Megbízható híradás szerint a mandátumbizottság a községi szervezetről szóló hivatalos szabálytervezetet is, — amely ellen többek között az Aguda is tudvalevőleg petíciót nyújtott be, — jóváhagyta azzal a megjegyzéssel, hogy a sőchita tekintetében egy külön rendelkezést tartalmaz, amely minden községnek teljes szabadságot biztosít. A palesztinai kormányban a palesztinai állampolgárság ügyében valamint a zsidó bevándorlás ügyében kelt legújabb rendeleteit is beható vita tárgyává tette a mandátumbizottság.

A mandátumbizottság tanácskozással kapcsolatban a svájci sajtó beható hozzászólásokkal foglalkozott a Palesztinamandátum kérdéseivel.

Az összes svájci lapok elismeréssel adóztak a cionista szervezetnek, az Executive memorandumában felsorolt hallatlan

tevékenysége, valamint az egész zsidó nép eredményes munkássága iránt, melyet a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítése körül és az ország általános felvirágoztatása körül fejtettek ki. Így például a „Journal de Geneve“ a cionista memorandum beható ismertetése kapcsán a következő érdekes megállapítással fejezi be az egyik cikkét:

„Az eddig elért eredmények, — amint látható, — egy többféle oldalról érdekes műnek szerencsés fejlődését ígéri. Mindamellett azonban, nem szabad a ténylegesen fenálló nehézségekről sem megfeledkezni. Mindenekelőtt áll az a tény, hogy a cionista szervezetnek hallatlanul nagy erőfeszítései olyan pénzüsségeket igényelnek, amelyeket eddig a zsidó nép, a világtörténelemben páratlanul álló módon önkéntes adakozásokkal fedezett.

Az angol kormány semmivel sem járul hozzá, a zsidó nemzeti otthon felépítésével járó költségekhez.

Minden hektár földet, a zsidóknak készpénzért és pedig magas áron kell megvásárolniuk. Minden egyes utépítés, minden egyes iskolaépítés a zsidó forrásokból táplálkozó alapok költségére történik.

De ehhez még hozzájárul a második nehézség, amely abból a látszólagos ellentmondásból származik, amit a mandátumban előírt két különböző cél egymasmellé állítása idézett elő. Ebből a „dualizmusból“ származó problémákat egyébként, már jó előre látták mindazok, akik a viszonyokkal ismerősek. Smuts generális, már 1918-ban rámutatott arra a lehetetlenségre, hogy Palesztinának mindjárt a kezdetől fogva önálló kormányberendezkedése legyen. A Népszövetségről írt könyvében Smuts generális a következőket mondja: „Történni fognak majd esetek, amelyekben különböző néprtegeknek heterogén összetétele eleve lehetetlenné fogja tenni az ország közigazgatásában való kooperációt és az őszi autonómiát lehetetlen lesz rája oktrojálni. Eppen azért a közigazgatásnak egy külhatalom kezében kell majd messzemenőleg összpontosulnia.

Ez az eset, egy bizonyos ideig és különösen Palesztinára vonatkozóan fenn fog állani, ahol is a zsidó minoritás és az arab többség között az együttműködés aligha lesz realizálható.

Természetesen, — írja folytatólag az említett lap, — mindez, csak ideiglenes, átmeneti állapot.

Ha a zsidó bevándorlás abban a mértékben fog növekedni mint eddig, akkor ez

Az erzsébetvárosi bombaper a Tábla előtt

(Budapest, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) A Tábla ma délelőtt megkezdte az Erzsébetvárosi Körben elkövetett bombamerénylet főtárgyalását. Még bizonyára élénken él a közönség emlékezetében, hogy 1922 április másodikán, este félkilenc órakor egy bomba robbant fel az Erzsébetvárosi Kör helyiségében és az ott vacsorázók közül kilencet megölt és sokakat fel sulyosan megsebesített. A törvényszék, amely tavaly első ízben tárgyalta ezt a bűnügyet, Márffy József vádlottat a IX. kerület nemzetvédelmi osztályának vezetőjét és Marosi Károly vádlottat kötélláttali halálra, Horvát-Halasz József és Szász József vádlottakat tízevi fogházra ítélte, míg ifj. Drenka Bélát felmentette. Minthogy a védők és az ügyészek felelősek, a per a Tábla elé került, amely ma elrendelte a bizonyítási eljárás kiegészítését, illetve a Márffy által bejelentett új tanúk kihallgatását. Mindenekelőtt Kis Ferenc koronatanút akarják kihallgatni, akit már évek óta köröznnek, de akit mindeztideig nem sikerült fellelni. Most végre kiderült, hogy Kis Budapestben, jövődő apósánál, Kohn Mártonnál tartózkodik, mire a Tábla elrendelte előállítását. A mai ülésen, a vádlottak személyleírásának felvétele után, felolvasták a törvényssék ítéletét és ismertették az iratokat. Ítélet a hét végére várható.

Sziriában még mindig kritikus a helyzet

A legfontosabb utak fölkelők kezén. Angol-francia konfliktus

(Páris, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) Sziriából a francia fővárosba érkezett jelentések szerint a helyzet ott egyre kritikusabb lesz. Mindenképpen válságosabb, mint ahogyan ezt eddig a hivatalos jelentések beismerték. Mint már jeleztük, már október 18-án Damaszkuszban egy felkelő csapat előre tudott nyomulni Sarrail tábornok palotájáig. A palota kincseit a felkelők a muzeumokba szállították, azután pedig felégették a házat. Sarrail maga az elfogatás elől csak szökéssel tudott menekülni.

Minden cáfolat ellenére Damaszkuszban és a város környékén még mindig nem állott helyre a rend. A Damaszkusztól Beyrut és Homs felé vezető nagy műút a felkelők kezén van. Nem lehetett még mindig felvenni a vasúti forgalmat sem és ezáltal a sokat szenvedett város élelemmel való ellátása is egyenesen kétségbeesztő. A francia csapatok közül néhány zászlóalj kiküldtek az ország belsejébe, azonban

az átmeneti állapot nem is fog sokáig tartani.

Amint meglesz a számbeli egyensúly a két népesség között (Palesztinának jelenleg 125.000 zsidó és 645.000 arab lakosa van), akkor már nem lesz lehetetlen Palesztinának az önálló kormányt és közigazgatást megadni. Minden remény meg van arra, hogy a közös munkásság különösen a gazdasági és szociális téren a két nép között olyan harmóniát fog teremteni, amely a nemzeti egyarányosság elvén alapul meg és bizonyosra vehető, hogy a Népszövetség mérvadó körei meg fogják találni azt az irányelvet, amelynek alapján az arab és a zsidó népesség termékeny munkásságban fog egymással találkozni.

ban a damaszkuszi események arra kényszerítették a hadvezetőséget, hogy a zászlóaljakat haladéktalanul küldje vissza a város védelmére. Franciaországból nagyobb megerősítéseket küldtek Sziriába, azonban úgy látszik, hogy ez a haderő még mindig nem elégséges a rend helyreállítására.

Sarrail tábornok, aki e hónap nyolcadikán Franciaországba utazik, már átadta a főparancsnokságot és a kormányzói teendőket az utódjál kiszemelt Dupont tábornoknak.

Egy Beyrutból érkezett távirat szerint török csapatok Mosul felé menetelnek. A londoni külügyi hivatal az elmúlt héten azt az értesítést kapta, hogy a sziriai francia hatóságok engedélyt adtak arra, hogy ötezer főnyi török katonaság vonulhasson végig sziriai területen. A csapatok a mezopotámiai határra indulnak. Ebben az ügyben a londoni külügyi hivatal tiltakozó jegyzéket küldött a francia kormánynak.

Má már Bécsben sehol nem lehetett kenyéret kapni

Az étteremben burgonyát szolgálnak fel, a kávéházak egyrésze bezárt. Kenyér nélkül áll Ausztria legnagyobb kórháza, az „Allgemeines Krankenhaus“

(Bécs, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros lakossága tegnap reggel óta kenyér nélkül áll. A sztrájk proklamálása olyan váratlanul történt, hogy a háztartásoknak nem is volt idejük felkészülni rá. A kávéházakban és vendéglőkben ma már csak a legkorlátozottabb mennyiségben adtak kenyéret és süteményt, sőt egyes helyeken a készlet már is kifogyott, aminek következtében sok vendéglős kénytelen volt helyiségét bezárni. Egyes éttermekben burgonyát szolgáltak fel kenyér helyett. Nagy látogatottságnak örvezenek a vegetáriánus konyhák, ahol tudvalevőleg nem esznek húsmenüeket és így a kenyéret inkább nélkülözhetik. A sztrájk legsúlyosabban a szász-ekre menő proletároknak nehezedik, akiknek legfőbb táplálékát éppen a kenyér képezte. De megsínylik a garszomberek és velük együtt mindazok, akik nem étekeznek odahaza és így nem áll módjukban kenyérről gondoskodniuk. Bécs különösen híres volt mindig arról, hogy csak igen kevés lakásban van olyan kemence, amely kenyérsütésre alkalmas volna. Ebben a pillanatban alig minden huszadik lakásban sütnék kenyéret. A többiekben ma reggel óta nem került kenyér az asztalra.

A sztrájk proklamálása egy VII. kerületi kis kávéházban történt, ahol a péksegédek egyesületének vezetői éjfélkor összegyűltek. Még egyszer megtárgyalták a helyzetet, minthogy azonban a főnökök részéről semmiféle olyan biztosíték, amely követeléseik teljesítését kilátásba helyezné, nem állott rendelkezésükre, ünnepélyesen proklamálták

a sztrájkot és utasították Ausztria összes pék műhelyeit és kenyérgyárait, hogy hajnali négy órakor álljanak le. Egyedüli kivételt a községi kórházak képeznek, amelyeknek továbbra is fognak kenyéret szállítani. Az állami kórházak azonban ma délig nem tudtak megegyezni a kenyérgyárakkal és így sem az „Allgemeines Krankenhaus“, amely Bécs legnagyobb kórháza, sem pedig a többi állami kórházak ma reggel már nem kaptak kenyéret. A kliniák rendelkeznek ugyan belső sütődékekkel, de azok semmiesetre nem tudják kielégíteni a szükségletet.

A sztrájk előreláthatólag több napig fog tartani. A főnökök kijelentették hogy kizárólag abban az esetben tudnak eleget tenni a segédek kérésének, ha az állam megengedi a kenyérárak felemelését. Nincsen kizárva, hogy a kormány végül is ezen az úton fogja rendezni a pékviszonyokat. Egyelőre kilonkénti kétszáz koronás kenyérrémelésről van szó.

Valódi persa-szőnyegek
Alkalmi vétel, olcsó árak. **Sternberg**, Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferd.

Az

Barbuse tudatosan az új témáit ennek k... hogy a két író irodalmi mértékhatnak a kom... vannak kívülük denciájú írók. belletristák, ak... miljökön keres... dalmat mutatja egész társada... az elmuló társ... és ebelyett az... nizmusát tárják... még olyan szil... telmű regénye... Barbussé, nem... tunkon egyelő

Azok a sz... kívülük, az er... tetbe jöhetnek legnagyobb Rolland, anny... egy olyan... nyeibe ható Wellnek az... íródtak, „Az... lenek. Mindö... közel és örö... letünkről val... ösztönnel és a... mozza egym... műhelyek, ba... bányák óriási... azokat az ös... akár Wells é... tek az egyéni... előtt valami... amellyel szin... bírközni. Eg... olyan örült te... remteni, amel... még ma is cs... egy-egy gazt... Wells „A... a társadalom... mondja el. B... elinduló élett... mossák, akár... nek az élete... az áradatból... vében minde... éri. Olyan... észre, rájöv... vagyunk fog... és oly roas... könyv konk... ebből a pol... — írja We... „Az új... Kelet könyv

RABIN

légihű ind... az olvasók... és más líra... szeretettel... Gora című... hosszabb n... játszódik l... galom, áte... nagy mest... izzik egy... bánatával... városok és... amelynél... tündöklő... fordított... ban jelen... ADY... köztudatb... lyet, mel... értékük... legigazibb... költő A... hangu, r... vetíti ön

A szocialisták liberális aknamunkának tulajdonítják a nagyváradí munkáspaktum körüli harcokat

A szocialista pártvezetőség nyilatkozata a választási kampányról

(Cluj-Kolozsvár, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradí munkásság képviselői és a nemzeti párt biharmegyei tagozata között lefolyt paktum-tárgyalások ügye egyre nagyobb hullámokat vet, Kétségtelen, hogy az ügy ma már annyira zavarossá lett, hogy a helyes eligazodás igen nehéz a felkavart szenvedélyek káoszában. A nagyváradí „egységfront” tartozó munkások nyilatkozataikban élesen támadják Fluérás Jánost, az erdélyi szociáldemokrata párt vezérét s egyes kolozsvári sajtóorgánumban is olyan tendenciáusnak látszó híradások jelentek meg, melyek azt igyekeznek nyilvánvalóvá tenni, mintha Fluérás János és elvtársai szántszándékkal igyekeztek volna felborítani a nemzeti párt és a nagyváradí munkásság között a községi választások idejére megkötendő paktumot.

Az ügy tisztázása végett munkatársunk ma felkereste a szociáldemokrata párt vezetőségét, ahonnan az ügyre vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta:

— A „Keleti Ujság” mai számában egy közlemény jelent meg, melyben egy nagyváradí munkásvezér szájába adva az a hír van kolportálva, hogy Fluérás Jánost a nagyváradí munkásság vezetői egyáltalán nem kérte fel semmiféle közvetítésre. Ezzel szemben írásos dokumentum van a kezünkben, mely teljes mértékben igazolja, hogy a nagyváradí „egységfront” munkásvezérei igenis ajánlatot tettek Fluérásnak a kooperációra. Ezt igazolja különben a „Nagyvárad” november elsőjében megjelent nyilatkozat is, melyet az „egység-

front” vezérei irtak alá s melynek erre vonatkozó része így hangzik: „érzelmünket félre téve, Fluérás János itt tartózkodása idején ajánlatot tettünk neki az országos együttműködésre”.

— Egyik kolozsvári lap Fluérás János szájába olyan nyilatkozatot adott, melyet Fluérás János annál is inkább nem tett meg, mert semmiestre sem hajlandó denunciálásokra. E nyilatkozat szerint Fluérás János a nagyváradí „egységfront”-ba tömörült munkásokat kommunistáknak titulálta volna. Ebből egy szó sem igaz. A szociáldemokraták azért nem köthettek paktumot a nagyváradí egységfronttal, mert a párt dezavualhatja az amszterdami internacionálét, melynek megkérdezése nélkül semmiféle, az amszterdami elvekkel ellenkező tárgyalásokba nem mehet bele.

— Az „egységfront” és az „egységfront” mögött álló egyes polgári frakciók machinációi a szociáldemokrata pártot egyáltalán nem zavarják meg tárgyalásaiban, melyeket a kisebbségi és ellenzéki pártokkal folytat a községi választásokkal kapcsolatban. A munkásság részt fog venni a községi választásokon és előkészületi munkájában semmiféle mesterségesen felidézett szituáció nem akadályozhatja meg.

— Végül meg kell jegyeznünk, hogy a paktumtárgyalások körül felidézett szenvedélyeket liberális aknamunkának tekintjük, melyel gyöngíteni akarják annak lehetőségét, hogy a munkásság egy fronton harcoljon az ellenzéki pártokkal.

Czur Salomot október 27-én ünnepélyesen átadták az erdélyi zsidóságnak

A munka megkezdésének jeléül három gözeke felszántotta a talajt. Erec Jiszráélbe utazik a szövetkezeti társaság két igazgatósági tagja

(Haifa, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Palesztinában élő erdélyi zsidók általános érdeklődése mellett adta át október 27-én a „Haifa Bay Company” kolonizáló társaság az erdélyi zsidóság által kertváros céljára megvásárolt hatezer dunam földet a Czur-Salom szövetkezeti társaság megbízottainak. Az ünnepélyes aktusra Haifából és Tel-Avivból többen kiutaztak a helyszínre, ahol már várták a vendégeket a Haifa Bay Company megbízottai. A városépítés céljaira szolgáló terület közvetlenül a tengerparton húzódik. Kocsikon és automobilon igyekeztek a két társaság megbízottai és a vendégek a kijelölt területre.

A „Haifa Bay Company” igazgatója meleg szavak kíséretében adta át az erdélyi zsidóság tulajdonába a hatezer dunam földet. Hangsúlyozta a pillanat jelentőségét és annak a reményének adott kifejezést, hogy néhány év múlva már hatalmas város fog lüktetni ezen a helyen. A Czur-Salom szövetkezet megbízottai ezután a szokásos ceremóniák között birtokukba vették a területet és annak négy sarkán beverték a város birtokbavételét jelző cölöpöket. A következő pillanatokban három hatalmas gözeke robogott elő és annak jeléül, hogy a munka megkezdődik, széles sávokban felszántották a területet. A mérnökök már előzőleg fejmérték a hatezer dunamot, hogy az eszközölt mérések alapján pontos katasztert készítsenek az új város területéről.

Az új város építkezési munkálatai valószínűleg már a következő évben megkezdődnek. Egyelőre a csatornázási és vízvezetési munkálatokat, továbbá a fásítást, az utcák és terek beosztását végzik el. Az ilyképen felparcellázott területről az összes telektulajdonosok egy-egy térképet kapnak, amelyből pontos tájékozást nyerhetnek majd az új város fekvéséről. A „Czur-Salom” szövetkezeti társaság megállapodást létesített a palesztinai vasúttársasággal annak érdekében, hogy a haifa-akkói vasútvonalat, amely eddig a tengerparton haladt, a

jövőben a létesítendő kertvárosok mögött vezessék. „Czur-Salom” élénkségét növelni fogja az a körülmény, hogy a haifa-beyrutai országot a város területén vonul keresztül.

A napokban megnyílt telavivi mintavásáron feltűnést keltettek „Czur-Salom” városalapítási tervei és helyszíni fényképfelvételei. Egy berlini gyárosnak, aki éppen ott időzött, annyira megnyerte tetszését Czur Salom fekvése, hogy azonnal érintkezésbe lépett a szövetkezeti társasággal és háromszáz dunamra, a 50 egyiptomi font „opciót” kért. Általában egész Palesztina lakossága a megérdemelt figyelemmel fordul Czur Salom felé és érdekes, hogy a Jeruzsálemben, Tel-Avivban és Haifában épülő új szállodák, tudva azt, hogy az új város sokezer erdélyit fog Erec Jiszráélba vonzani, a Czur-Salom nevet választották cégéről. Palesztinában általában meg vannak győződve arról, hogy a még eladatlan dunamokat a legközelebbi jövőben meg fogja váltani az erdélyi zsidóság.

Arad, november 5. A Czur-Salom szövetkezeti társaság erdélyi exoziturája, legutóbbi tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy Szenes Henrik és dr. Halberg Gyula igazgatósági tagokat még e hó folyamán Erec Jiszráélbe utaztatja, hogy ott a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján, a városterv elkészítése és egyéb szükséges teendők szempontjából a megfelelő intézkedéseket megtegyék. Utazásuk eredményéről a városalapításban érdekelt személyeket kellő időben értesíteni fogják.

— Bizottság dönt a háromszéki prefektus és a sepsiszentgyörgyi bíróság konfliktusában. Bukarestből jelentik: A háromszékmegyei prefektus és a sepsiszentgyörgyi bíróság között tudvalevőleg egy lakásügyből kifolyólag konfliktus keletkezett, melynek megvizsgálására egy bizottságot küldtek ki. A bizottság, melyben a három érdekelt minisztérium, a belügy-, igazságügyi- és kultuszminisztérium kiküldöttjei foglalnak helyet, már ma Sepsiszentgyörgyre utazik.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánzági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 800 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomásei csak a forrás megjelölésével engedjék meg.

A mai naptár

Kár, hogy ilyen rosszillatu ügygyel kapcsolatosan esett meg, de azért mégis jó, hogy végre alkalom adódott rá. És akármilyen furcsán hangzik is, — magasabb

Péntek

5686.
Március 19.
1925. n. v. 6.

— magasabb történelmi és erkölcsi szempontból szinte hálával tartozunk annak a két németországi tolvaj zsidónak, akik a régi recipé szerint először hamisan megbuktak aztán az ily eltulajdonított idegen pénzzel, — de már új recipé szerint — Palesztinába szöktek. Németország, az Angliával kötött egyezmény alapján, a két bűnöző kiszolgáltatását követelte és a jaffai törvényszék, amelynek területén a hamisbukott zsidókat el is fogták, a kiadatás mellett döntött. A főbbviteli bíróság azonban megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és pedig azzal a határozott, indokolással, hogy a hivatkozott egyezményt Anglia és Németország között kötötték meg és így természetesen az összes angol gyarmatokra is vonatkozik. Palesztina azonban — mondja a felsőbbviteli bíróság indoklása, — nem angol gyarmat, hanem csak a Népszövetség mandátuma révén és megszabott időre angol protektorátus alatt álló önálló ország és ennek következtében csak a vele külön kötött nemzetközi egyezmények kötelezők reá. Nagy horderejű megnyilatkozás ez. Nem jelent kevesebbet, mint Palesztina független államiségének jogi proklamálását egy palesztinai elsőfoku jogi fórum által. Örülünk neki, csak azt sajnáljuk, hogy ilyen kevésbé tetszetős ügygyel kapcsolatban történt. Ámbár, hogy a felsőbb bíróság erre vonatkozóan is megtalálta a helyes intézkedést. A zsidó nemzeti otthon államjogi függetlenségéből senki se csinálhasson azilumot a maga egyéni piszkos üzletei számára. A két hamisbukottat nem szolgáltatják ugyan ki, de ügyük tisztázásáig továbbra is őrizetben maradnak és a független palesztinai bíróság előtt fognak felelni tettükért. Kicsiny ügy, jelentéktelennek látszó, nem is egészen kellemes ízű, de jogi és erkölcsi csattanójában mégis fontos és öröndetes: érdemes volt feljegyezni a napi krónika számára. (g. j.)

— A Palesztina-hivatali közleményei I. A Palesztina-hivatal nyomatékosan felsólít mindenkit arra, hogy a chalu-cerifikáttal Palesztinába való kijutásnak három elengedhetetlen feltétele van: 1. Legyen a kivándorló jelöltnek olyan foglalkozása, melyre ezidőszorint az országépítésnél fontos szükség van. (Nehéz munkás, kőműves, ács, stb.) 2. Birja legalább annyira a héber nyelvet, hogy meg tudjon mindent érteni és magát is meg tudja érteni. 3. Teljesítette legyen kötelességét az Palesztinával szemben (sétel, Keren Kajemet, Keren Hajjeszód). A Palesztinahivatal ezentul állandóan rendezni fog olc-ó héber kurzusokat, úgy, hogy minden kivándorolni szándékozóznak alkalma lesz a héber nyelvet könnyen elsajátítani. Aki mindezek dacára nem fog tudni héberül, magára vessen, ha nem mehet ki. II. Figyelmeztetjük a Palesztinába kivándorolni szándékozókat, hogy ha személyesen fordulnak az országgrészi központi Palesztina-hivatalhoz, hozzák el mindig foglalkozásukat igazoló okmányukat, továbbá sétel, Keren Kajemet, és Keren Hajjeszód-nyugtáikat. III. Dr. Weisz Fülöp főtitkár péteken és vasárnap hivatalából távol lesz. Hétfőn reggel érkezik vissza.

— A Keren Kajemet konferencia delegátus választási utasítása. A Keren Kajemet Lőjiszráél Erdélyrészi Irodája országos konferenciára hívja össze valamennyi munkatársát. Ezt a konferenciát, mely Erdélyben a legelső lesz, a Zsidó

TUNGSRAM A legjobb választás! Mindenütt kapható!

Nemzeti Szak... kapcsolatos... meg, Targu... részét képe... nak, melyet... meg. A kon... maga elé. M... tanulságait... irányelveit... megbeszélés... ségét kívánj... latban már... választások... bonyolítani... 20-ig jelent... lentül kívána... közlésével... ferencia meg... ról gondosko... konferencia... küldöttük m... a választások... kérjük minde... lehetőleg a h... jemet konfer... arról a Keren... Strada Baron

— A Zs... cluji itélőtá... felebbezési... nyert elinté... Ábrahám He... Ábrahám, Bi... Alois, Buchv... Blau Sándor... özv. Blum V... Deutsch He... Fried Jakob... Földes Mihály... mund, Goldm... mann Mór Cl

— Bratiá... len. Bukares... Bratianu Vint... új vasuti vezé... ben, hogy a... Az e kérdés... Pretorian nem... konferenciára, m

— A kere... Közöltük, hog... kalmazottak n... vember 7-én, s... sok Patak-utca... eddig is nagy... rendezőség is... kerét és nivójá

— „Az Er... Ferenc Bécsben... nek e hét vég... Gőndört tizen... tával ért tragik... munkaerejében... szüntetését hatá... a korán elhunyt... szentelve az el... nyolc oldal ter... tográfiával és... ára 6 cseh koron... frank. „Az Emb... V. Hamburger s

— A hadk... Kolozsváron. katonafőosztály... letett hadkötele... adatok szerint... tizenhétéves so... nek az 1907-38... közl pedig 38... nagy számát az... könyveltek egy... másokat pedig az... tási lajstromba... nincs rendezve... előtt jelentkezhet... február végén fog

— Állandó... Campina-Doftaria... tasztrófa miatt a... csak átszállással... — Elitelték... mestert. Buk... bíróság 1 hónap... őrmestert, aki tu... tásakor súlyosan in

KÖZGAZDASÁG

A Banca Nationala ismét csökkentí a visszleszámitolási hiteleket

Bucuresti-Bukarest, november 5. Ismeretes, hogy a Banca Nationala nemrégiben megvonta a bankoktól a visszleszámitolási hitelek tiszszalékát. Ez az intézkedés rövidesen éreztette hatását nemcsak a bukeresti, hanem az ország valamennyi pénzpiacán.

Mint értesülünk a Banca Nationala most újabb hitelmegszorítást akar életbeléptetni. Kiszivárgott hírek szerint azonban ez az újabb megszorítás csak átmeneti jellegű lesz, amennyiben január 1-én a reeszkomptot visszaállítja eredeti nivójára.

Indokolt esetben új italmérési engedélyeket ad ki a pénzügyminiszter

Külön megyei bizottság véleményezi a kéréseket. Csak elhalálozás esetén vannak be régi engedélyt

(Cluj-Kolozsvár, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik, reggel megjelenő kolozsvári napilap arról adott hírt, hogy a pénzügyminiszter a készülő új szeszitörvénnyel kapcsolatosan rendeletet küldött a pénzügyi adminisztrációkhoz, amelyben több száz italmérési engedély bevonását rendeli el Erdélyben. A közleménnyel kapcsolatosan érdeklődtünk a kolozsvári pénzügyi adminisztráció italmérési osztályánál, ahol

kijelentették, hogy a szóbanforgó hír nem felel meg a valóságnak

mert, amint az Uj Kelet már egyik előbbi cikkében is közölte, a készülő szeszitörvénnyel kapcsolatosan Erdély és Bánát területén még semmiféle intézkedést nem léptettek életbe. A pénzügyminiszteri rendelet csupán egy megyei bizottság megalakítására vonatkozott, mely bizottság feladatáról Vasile Gőr az italmérési osztály főnöke, a következőket mondotta:

Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter egyik régebbi rendelete folytán a pénzügyi adminisztrációk saját hatáskörükben nem adhatnak ki italmérési engedélyeket. Ezért a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, hogy minden vármegyében egy bizottságot kell ala-

kitani, amely bizottság mindazokat a kéréseket, amelyek italmérési engedélyek kiadására vagy bevonására vonatkoznak, felülbírál és véleményezés után a pénzügyminiszter elé terjeszt, aki a véleményezés alapján dönt a kérdésben.

Nálunk szintén alakult egy ilyen bizottság, melynek tagjai Muresan prefektus, Dumitriu pénzügyigazgató, Utalea polgármester, Basiota megyei főorvos és Pop Sever, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke. A bizottságnak én vagyok a referens titkára. A bizottság első ülését másodikán tartotta, amelyen hat italmérési engedély iránt beadott kérvényt tárgyalta és

a bizottság mind a hat italmérési engedély megadását véleményezte.

A kérelmezők között egy zsidó, három magyar, kettő pedig román volt.

Gőr osztályfőnök esután ismételtén kijelentette, hogy Erdély és Bánát területén még a régi szeszitörvény van életben és italmérési engedélyt csakis elhalálozás esetén vannak be, vagy pedig, ha valaki hosszabb ideig nem gyakorolta jogát. Új engedélyeket kizárólag indokolt esetekben a bizottság véleményezése alapján a pénzügyminiszter ad ki.

Sörgyárosok Országos Szindikátusa. Bukarestből jelentik: A sörgyárosok kiküldöttei tegnap Bukarestben értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy megalakítják a Sörgyárosok Országos Szindikátusát. A szindikátus székhelye Bukarestben lesz és egy fiókot állítanak fel Brassóban.

A CFR tisztviselői költségvetése. Bukarestből jelentik: A CFR autonómiája folytán a költségvetést és így a tisztviselők fizetését is a CFR önállóan állapítja meg. Hogy azonban a vasuti tisztviselők fizetésemelése

összhangba legyen a többi köztisztviselők fizetésemelésével, Pretorian vezérigazgató utasítást kapott, hogy terjessze be az erre vonatkozó tervezetet a kamara költségvetési bizottsága elé.

Amerikai kölcsön a CFR-nek. Bukarestből jelentik: Kulbersohn, az Egyesült Államok bukaresti meghatalmazott minisztere Brattianu Vintilával való tárgyalásai során a CFR részére nagyobb amerikai kölcsönt helyezett kilátásba.

Árfolyamok a budapesti értéktörszén. Budapestről jelentik: A legutóbbi törszén-

napon az alábbi zárlati árfolyamok voltak a budapesti értéktörszén: Magyar Hitel 307 ezer korona, Osztrák Hitel 116, Salgó 446, Rima 110'5, Kohó 215, Atlantika 6'5, Ganz-Danubius 2132'5, Kőszén 2850, Nasici 1625, Szlavónia 60, Földhitelbank 236, Viktória-malom 415, Kereskedelmi 952, Beocsini 1190, Urikányi 1080, Láng 84, Lipták 35'5, Schlick 48, Brassói 417, Zabolai 17, Cukoripar 1693, Klotild 15, Hungária mütárgya 115, Olasz Bank 15, Angol Magyar 35, Leszámitoló 61 Magyar-Cseh 15'5, Csáky 6'25, Izzó 990, Magnezit 1210, Viktória butor 1, Ofa 515, Malomsóky 8, Pesti Hazai 1990, Fegyver 575 ezer korona.

A megszőkött brailai gabonakereskedő Bécsből irányítja szanalását. Bukarestből jelentik: A „Dimineata” értesítése szerint Padipopolos brailai gabonakereskedő, akinek c.öbjeutása napokig izgalomba tartotta a romániai gabonapiacokat, jelenleg Bécsben van és onnan intézi vállalatának szanalását. Itteni megbízottja Leonte Moldoveanu ismert liberális képviselő, aki viszont a szanalással Demcseni Lali brailai ügyvédet bizta meg.

Az utódállamok prágai konferenciája. Prágából jelentik: Az utódállamok római konferenciája, mint ismeretes, annak idején eredménytelenül végződött, mert a delegátusok nem tudtak megállapodni az utódállamok között felosztandó magyarországi és osztrák-magyar monarchiabeli alapítványok tekintetében. Pénzügyi és politikai körök azt hiszik, hogy a kérdés rendezésére ma összeült prágai konferencián ezek a kérdések megoldást nyernek. A konferencia ugyan főleg a háboru előtti adósságok rendezését tüzte ki célul, de meglehet, hogy ezt is letárgyalják. A háboru előtti adósságok konferenciáján elsősorban arról lesz szó, hogy Ausztria és Magyarország régebbi külföldi adóssága milyen módzatok szerint rendeztessenek. A kérdés akörül forog főként, vajjon az adósságok az új állami valutákra szóló címletekre szóljanak. Egyelőre csak annyi biztos, hogy a régi négy százalékos különböző államadóssági címleteket francia frankban kell majd fizetni. A konferencia foglalkozik még a kisorsolt állampapírok ügyeivel is.

Mit tartalmaz a csehszlovák kartell-törvény-tervezet. Prágából jelentik: A kormány törvénytervezetét készítette a vállalati szövetségekről és magán-monopóliumokról, amit a napokban a gazdasági testületek elé terjesztettek jóváhagyás céljából. A készülő törvény értelmében csak akkor érvényes a cégek termelési és áru-elhelyezési, valamint árumegállapítási közös megállapodása, ha ezeket írásban beteszti jóváhagyás céljából a kereskedelmi minisztériumhoz. Minden e megállapodásokon alapuló újabb határozatokat írásba kell foglalni. E rendelkezés be nem tartása 10.000 szokol birságot vonhat maga után. Amennyiben az ilyen megállapodás a vállalkozó gazdasági szabadságát lényegesen korlátozná, bármikor felmondható. A kereskedelmi minisztérium kebelében a kartellek ügyeinek elbírálására külön osztályt állítanak föl, amelyet egy tizenhastagu bizottság irányít. Tíz tagot a kormány delegál, hatot a gazdasági alakulatok ebbe a bizottságba. Amennyiben a vállalkozók egyezsége veszőlyeztetné a közérdeket, a kereskedelmi miniszter bekövetelheti az újabb egyezsége szövegét. A miniszter joga a megállapodások érvénytelenítése és a kartell feloszlátása. A miniszter kívánságára a kartell óvadékat tartozik letenni, ami azonban tízmilliónál magasabb nem lehet. A miniszternek további joga van betekinteni a kartell könyveibe, de ebből az ellenőrzési tényből adóbeli hátrány nem járhat az illető vállalatokra. Hamis adatok bejelentése börtönbüntetést vonhat maga után.

Szépség és egészség!

Kinek szeplő, pattanás, vagy bármi folt van az arcán, használja a teljesen ártalmatlan dr. BIRÓ-féle

Havasi Gyopár Crémet

mely az arcórt igen hamar fehérré, tisztává és üdévé teszi.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: dr. Biró gyógyszerár Cluj-Kolozsvár

Rheuma, Köszvény, Csuz,

vagy más hasonló bajok ellen kitűnően bevált szer a dr. Biró-féle

**„KASTANIN”
vadgesztengyekivonat.**

Üzletáthelyezés. „Kristály” kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógár fiókületét Calea Regele Ferdinand 13 szám alól áthelyezte Piata Mihai Viteazul **Széchenyi-tér 4 sz. alá**

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy Clujon **Str. Gh. Barit u (v Malom-u.) 14. szám alatt saját házámban levő orth. kóser éttermem**

a kerthelyiségből beköltözve, **télhelyiségeimben továbbra is üzemből van.** Abonomákat és lakodalm rendezését a már elismert előnyös árban vállalom. További szíves pártfogást kér **Leb Simon**

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

Simon M. Dubnow:

A zsidó nép világtörténete

(Weltgeschichte des jüdischen Volkes)

Tíz kötetben.

Egyedül jogositott német fordítás, a szerző közreműködésével.

A mű beosztása:

Első ciklus:

A keleti korszak.

- I. kötet: Legrégibb történelem Nagy Sándor idejéig.
- II. kötet: Régi történelem a kereszténység keletkezéséig.
- III. kötet: Római és arab Kelet a keresztes hadjáratokig.

Második ciklus:

A nyugati korszak.

- IV. kötet: Korai középkor a nyugaton.
- V. kötet: A késői középkor.
- VI. és VII. kötet: Az újabb idők (XVI—XVIII. század).

Harmadik ciklus:

A legújabb történelem.

- VIII. kötet: Az első emancipáció. (1789—1815.)
- IX. kötet: Az első reakció és a második emancipáció. (1815—1881.)
- X. kötet: A második reakció. (1881—1914.)

Az első kötet általános bevezető részében az olvasó a zsidó történelem szelleméről és feldolgozási módszeréről talál értékes közléseket. Ez a kötet ismerteti a zsidó nép keletkezését, majd az egyesült zsidó birodalmat az első királyok idejében, a Birodalom széjjelválását, Judea történetét Assyr és Babilonia felsőbbsege alatt, a babilonai száműzetést és a perzsa fenhatóságot.

A második kötet a keleti korszakot tárgyalja a görög uralom kezdetétől Judeában a rómaiak betöréséig. Itt ismerkedünk meg a Ptolomeusok és Seleucidák uralmával a Hasmonaeusok a'atti Judeával, a római protektorátussal és a Heródes dinasztiával.

A harmadik kötet Judea elpusztulásától a babilonai autonóm centrum elpusztulásáig terjedő időt ismerteti. A palesztinai hegemoniát a pogány Róma uralma alatt, majd a palesztinai és babilonai hegemoniát a keresztény Róma, Byzanc és Perzsia alatt, a babilonai hegemoniát az arab kalifátusban a keresztes háborúkig.

A negyedik kötet a nyugati államokban élt zsidóság történetével foglalkozik, a legkorábbi letelepedésektől az utolsó keresztes háborúkig. Itt találjuk az európai zsidóság első szervezkedéséről és a keresztes háborúk dúlásairól szóló ismertetést.

Az ötödik kötet tárgyalja a késői középkort a spanyolországi zsidó centrum széjjelzúllásáig. Ennek keretei között pedig a francia-spanyol hegemoniát a zsidóknak Spanyolországból történt kiűzetéséig. Ismerteti továbbá a spanyol német hegemoniát a zsidók Spanyolországból való kiűzetéséig.

A hetedik kötet ismerteti a szefárdok száműzetését

és az aszénázoknak Németországban és Lengyelországban való hegemoniáját.

A hetedik kötet az újabb kort ismerteti 1648-tól 1789-ig.

A nyolcadik, kilencedik és tizedik kötet, amelyek felölelik a zsidóságnak 1789-től 1914-ig terjedő történetét, már megjelentek, azonban később, mint a zsidó nép világtörténetének zárókötetei fognak kiadattai.

Részlet a mű bevezetéséből

Miként az emberiség világtörténetében, úgy a zsidóság világtörténetében is a szintetikus módszernek kell uralomra jutnia. A történeti élet általános útjai és céljai, ezek organikus összefogása a nemzet három évezredes fejlődésében, ez kell, hogy a mi esetünkben a történetíró főfeladatát képezze. Világos, általános fölfogása a zsidó történelemnek, szabatos dogmatikai és skolasztikus fogalmak által el nem homályosult képzetek — ezek fő feltételei a szintetikus történeti munkának.

A történeti vizsgálódások módszerei közül ebben a könyvben az **evolució** elve érvényesül.

A mű megjelenése

Az első és második kötet már megjelent fapentes papíron, Didot-antiqua betűkkel, vászon- és félbörkötésben. Terjedelme 500—600 nyolcadrés oldal. A harmadik kötet decemberben kerül könyvpiacra. 1926 folyamán jönnek ki a többi kötetek.

A korszakos mű nem hiányozhat egyetlen zsidó család könyvei közül. Dubnow históriája igaz tükre népünk életének és fejlődésének, iránymutató a zsidóság történeti pályáján. A

'SAFRUTH' a mű egyedüli képviselője Erdély, Bánát, Máramaros és a Körösvidék számára és a legjobb feltételek mellett szállítja a könyveket. A mellékelt rendelőlapot tessenek kivágni és beküldeni a

'Saf Ruth' könyvkereskedő céghez
Cluj, Piața Mihai Viteazul 39.

Rendelő lap.

Megrendelem S. M. Dubnow „Weltgeschichte des jüdischen Volkes“ I. kötetét
Vászonkötés 600 lej — Félbörkötés 750 lej
Kötelezem magam megjelenésük sorrendjében a többi kötetek átvételére.

Pontos cím:

Manométereket

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad Str. Heria I. (v. Széchenyi-n.)
Javítás végett beküldött műszereket alba i hibajelöléssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

TOZSDE

November 5-én

A lej: Zürichben 245-00, Párisban 11-85, Budapesten —, Bécsben —

Kolozsvár. A lej 2-3 hét alatti állandósult kurzus után, tegnap ismét esni kezdett. Különösen a közép-európai piacokon jegyezték alacsonyan a román fizetőeszközöket. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30-00—30-10, Prága 6-26—6-33, Budapest 330—331, Páris 8-45—8-55, Zürich 41-00—41-15, Newyork 212-00—213-00, London 1030—1035, Milánó 8-40—8-45.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-60, Amsterdam 208-80, Newyork 519-00, London 2515-50, Páris 2070-00, Milánó 2045-00, Prága 1537-50, Budapest 72-70, Belgrád 920-00, Bukarest 245 00—245-00, Varsó 86-00, Bécs 73-15.

Bukarest. Devizák: Páris 8-35, Berlin —, London 1027, Newyork 211-50, Milánó 8-30, Zürich 40-80, Bécs 29-75, Prága 6-27, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 785, német márka 50-00, leva 1-50, török lira 120, font sterling 1020, francia frank 9-15, svájci frank 40-00, olasz lira 8-45, drachma 2-80, dinár 364, dollár 210-50, lengyel forint 33-50, osztrák schilling 29-50, magyar korona 29-00, cseh korona 6-15, belga frank 9-30, holland forint —.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

OPERA ROMÁNÁ.

Programul săptăminal.

Péntek: Faust (Dirigsi D. N. Brody).
Vasárnap délután: Pagliacci és Balet.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Fraskita. (Operettjudozság ötödik. Bérletjegyetben. Karacsonyi Ilivel, László Andorral, Ihsz Aladárral. Sorozatszám 94.)
Szombat d. u. 4-kor! Csizsaryáró. (Lóvay Ilonka fellépésével. Ünnepi előadás Straass János születésének 100 ik évfordulóján. Itjusági előadás, olcsó helyárak l. Bevezető előadást tart Kende János. Sorozatszám 95.)
Szombat este 8-kor: Tangókirálynő (Lehár-operett repiz, Lengyel Irénnel, Néményivel, László Andorral, Ihsz Aladárral, Premierbálet 15. sz. Sorozatszám 96)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek és szombat, november 6 és 7. „Nyári vakáció. Nevettető burleszk, 6 felvonásban. Főszerepben Patt és Pattachon.
Urania-mozgó. Péntek és szombat, nov. 6 és 7. „Elj n a király“. Megkapó szanzációs dráma 8 felvonásban. Főszerepben a világ legkisebb művésze: Jackie Coogan.
Apollo-mozgó. Péntek és szombat, november 6 és 7. „Maciste és a király“. Bűnügyi dráma, 5 felvonásban. Főszerepben a fenomenális atléta: Maciste.

Eladó

kertészeti felszerelés, u. m. öntözőkerék, csatorna, melegágyi ablak, eke, borona stb. Értekezni a Palesztinahivatalban, — Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Ma szüvőszel kiváló fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
ahar venni, az
szajnája az utat
Marósvásárhelyre és tekintse meg
SZÉKELY ÉS RÉTI
KÖZÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butorterszeli,
asztalosok turnirszükségleteiket legolcsóbban itt szereshetik be

APRÓHIRDETÉSEK

Benőszülne iparba kereskedésbe 31 éves izraelita megantiszvisz-ló. Szerény élettár at keres Leveleket „zolid“ jellegre a kiadóra ksr 151

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné כשר ארטה. vendéglője, Oradea-Mare,
Str. Nicolai Jorga (Zöldta-utca) 19.
Ismert elsőrendű konyha l. Méreékelt árak.

Egyedül lakó urinónél lakás kapható azonnal. Cim az Uj Kelet kiadóhivatalában. 165

Szoptatósajka ajánko ik kizárólag kóser háztov. Cim a kiadóban

Amzei utoda
Stern Samuel
ארטה כשר
étterme
Oradea-Mare Fényesen átalakított, 200 terítékre alkalmas étterem: en lakodalmak és bankettek rendezését jutyányosan vállalom.

Ványolás, festés, préselésre posztó ékeket átvész Hovyd-utcai posztógyár, 118 sz. 110

Szorgalmas, munkabíró idősebb zsidóember, templomszolgá inkasszói vagy bármilyen más foglalkozást keres. „Szorgalmas“ jellegre a kiadóra.

Szikviz gép jó karban, 200 üveggel, vagy anélkül, eladó, Rosmann Farkasnál, Alba-Julia. 163

20 év óta fennálló ingatlanforgalmi iroda foglalkozik lakások, házak, üzleti helyiségek gazdasági és gyári telkek, birtokoz bérbeadásának, eladás és vételének közvetítésével. Özv. Friedmann Mari, Brassó, Vár-utca 47. Telefon 46.

Portálos üzlethelyiség be rendezéssel azonnal átadó Értekezni Lloyd Express Str. Memorandului 24. 158

7 és fél hold veteményes kert
a város házában, autóbuss megállótól 10 perc, teljes felszereléssel bérbeadó. — Érdeklődni a Palesztinahivatalban, Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Intelligens Stütze der Hausfrau keresek, aki a főzést vállalja (család összesen 3 tagu). Részletes ajánlatokat „Bukares“ jelzőre a kiadóra kérek. 164

Tordai Sörgyár Rt.
egész kiváló magas foktartalmu márkájú
Lux sör
a napokban kerül forgalomba.

Raglanok

öltönyök,
gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14

Chaluctelep részére

2-3 szobás lakást keresünk, esetleg periferián is. — Jókárban levő gazdasági épület is érdekelne.
Palesztinahivatal, Str. Baron L. Pop 10.

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL“

borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána. — Ovadjunk az **ideál** talmas utánszaktoktól. Csak az „IDEAL“ felirásu a valódi.
Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Sighetul-Marcu a lei gredarúsítója **Glazman Adolf** droge ia, Str. Bagdan Voda 40.

Löbl Ákos
ékszerésznél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 16. Szemben a Renaissance áruházzal

Berkovicsné
Kiváló
Különleges
Izletes